

بررسی ارزش تشخیصی آزمایشات سرولوژیکی (IgA, IgG, IgM) در تشخیص بیماری سل در کرمانشاه در سالهای ۸۴-۱۳۸۲

کیقباد قدیری^{۱*}، بابک ایزدی^۲، ماندانا افشاریان^۳، منصور رضائی^۴، صحبت الله نامداری^۵

۱. فوق تخصص بیماریهای عفونی اطفال، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۲. متخصص پاتولوژی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۳. متخصص بیماریهای عفونی و گرمسیری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۴. Ph.D آمار حیاتی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۵. کارشناس بیماریها

K_ghadiri@yahoo.com

* نشانی برای مکاتبه: بیمارستان آموزشی درمانی امام رضا(ع) کرمانشاه - مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی
پذیرش برای چاپ: مهر هشتاد و پنج دریافت مقاله: تیر هشتاد و پنج

چکیده

سابقه و هدف: بیماری سل یکی از شایع ترین بیماری های عفونی در سراسر جهان است. تشخیص بیماری سل در خیلی از موارد مشکل بود و در اغلب موارد نیاز به استفاده از روشهای پاراکلینیکی وجود دارد. یکی از این روشها سنجش ایمنوگلوبولین های مختلف علیه آنتی ژن A-60 میکروپ سل است. هدف از این مطالعه تعیین ارزش تشخیصی آزمایشات سرولوژیکی (IgM, IgG, IgA) علیه آنتی ژن A-60 در بیماری سل بود.

روش کار: از تمامی بیمارانی که سل ریوی و خارج ریوی در آنها به اثبات رسید همراه گروه شاهد بدون بیماری سل نمونه سرمی تهیه شد و IgM, IgG, IgA علیه آنتی ژن A-60 اندازه گیری شد. گروه بیمار شامل ۱۷۶ نفر بودند که ۱۲۴ نفر بیماری سل ریوی اسامیر مثبت و ۵۲ نفر سل خارج ریوی داشتند. گروه شاهد شامل ۲۸۳ نفر بودند که سل نداشتند.

یافته ها: حساسیت IgA, IgG, IgM به ترتیب ۱۵٪، ۵۳٪ و ۴۰٪ بود و ویژگی آنها به ترتیب ۱۰۰٪، ۷۵٪ و ۹۰٪ بود. PPV به ترتیب ۱۰۰٪، ۵۷٪ و ۷۲٪ و NPV به ترتیب ۶۵٪، ۷۲٪ و ۷۰٪ به دست آمد. ترکیب ایمنوگلوبولین ها باعث افزایش حساسیت شد و بیشترین حساسیت مربوط به ترکیب IgA و IgG بود.

نتیجه گیری: مطالعه مانشانداد که استفاده از روش الیزا برای اندازه گیری ایمنوگلوبولین ها علیه آنتی ژن A-60 میکوباکتریوم توبرکلوزیس در تشخیص بیماری سل کمک کننده است. هرچند حساسیت آنها زیاد نیست اما با ترکیب ایمنوگلوبولین ها حساسیت قابل قبول می گردد.

واژگان کلیدی: سل، آنتی ژن A-60، سرولوژی - الیزا

مقدمه

بیماری سل یکی از شایعترین بیماریهای عفونی در سراسر جهان است. حدود دومیلیارد نفر از مردم جهان به میکوباکتریوم توبرکلوزیس آلوده هستند. سل یکی از سه بیماری عفونی مهم در جهان است و براساس نظر سازمان بهداشت جهانی یک فوریت بهداشتی است (۲۰۱). بیماری سل را به دو گروه عمده ریوی و خارج ریوی تقسیم می کنند که گروه اول شامل درگیری پارانیشیم ریه بوده و گروه دوم درگیری سایر قسمت های بدن از جمله پلور را شامل می شود (۲۰۱). سل ریوی خود شامل سل ریوی اسامیر منفی و اسامیر مثبت است. بهترین راه تشخیص بیماری جدا نمودن ارگانیسیم از خلط و سایر مایعات بدن یا یافتن ارگانیسیم در اسامیر اسید فاست یا نمونه پاتولوژی می باشد. اما در خیلی از موارد مانند کودکان و افراد مسن گرفتن نمونه خلط مشکل است و در خیلی از موارد دیگر نمونه کافی

بافتی در دسترس نیست لذا یا بیماری تشخیص داده نمی شود و یا بیمار براساس حدس و گمان درمان می شود (۲۰۱). در سالهای اخیر تلاشهای زیادی در جهت کمک به تشخیص بیماری سل، مانند کمک از PCR و سرولوژی انجام شده است. تست های سرولوژیکی در صورت داشتن ارزش تشخیصی، به علت سادگی و سرعت در انجام و قیمت پائین، روش بسیار خوبی در تشخیص بیماری سل خواهند بود. چندین روش سرولوژیکی در تشخیص بیماری سل مورد استفاده قرار می گیرند که یکی از آنها سنجش IgM, IgG, IgA علیه آنتی ژن A-60 میکوباکتریوم توبرکلوزیس به روش الیزا است. کیت آن بنام Anda TB ساخت کشور فرانسه دارای مجوز استفاده در اروپا است و در کشور ما هم بصورت انبوه در دسترس می باشد.